

ગુલચમનેબોસ્તાન

ભાગ પેહલો બીજો અને ત્રીજો

(જલસાચો અને બેઠકોમાં ગવાતી ઉમદા
ગઝલો, લાવણીઓ, હુમરીઓ,
હારીઓ, વીગેરેનો મોટો સંગ્રહ.)

છપાવી પ્રગટ કરનાર.

અમદાવાદ મધ્યે

કંદોઈની વાડીના મેજ ઉપર શા. કેશવલાલ ગુલાબચંદ
પોતાના ધી અંદ્ર પ્રકાશ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં છાપી.
૪૦ સં ૧૮૯૯.—સને ૧૩૧૭ હીજરી.

કીંમત ચાર આના.

ગુલ ચમને ખોસ્તાન.

હુમરી ફરહત ખમાય.

મરોરી મોરી બધ્યા મંઝે ના માનુંગી
ના માનુંગી ના માનુંગી મરોરી મોરી બધ્યા મંઝે.
સજીઆ ચડત તન થરથર કાંપેબારી બીસ લડકધ્યાં. સૈયાં મંઝે
છાંડ દે ફરહત નરમ કડાધ પડત તુમારે પધ્યાં-મંઝે ના માનુંગી

હુમરી—નજમ—પરજ.

ચલી ઝમક ઝમક બ્રજનારી રહી હુમ હુમ મતવારી—ચલી
નયેનોસે જલ્દ દાલા સઝેનોસે માર ગધ ભાલા,
ચતવન બુદ્દીકી કટારી—ચલી
કહે નજમ કહે સોહી હરવા, સરગગર ગગર પર ગરવા,
જલ ભરન ચલી પન્હારી—ચલી

હુમરી અફસોસ.

મોરે સધ્યાં ન માને મનાએહારી—મોરે સધ્યાં ન માનેમનાએહારી
બનતી કરત હું કર જોરત હું સીસ હુ ચરન કુકાએ હારી—મોરે
લેલે બલધ્યાં પડત હું પધ્યાં કોટન ઉપાવ ઉઠાએ હારી—મોરે
ધડીધડી પલ છીન મનકોતર પતુ જયેસે કે દામન દીખાએ હારી—મોરે
અફસોસ પીઆ અબ બીતાસબ અપની આજ પીઆકો સુના
એ હારી—મોરે

હુમરી ભયેરવી.

બાબલ મોરારે નહેરવા છુટાજાયે, અજ નહેરવા છુટા જાયે—બાબ
જબ દુલીયા દરવાજેપર આઈહી અપના બેગાના છુટા જાયે—બા
અંગનાતો પરબત ભયો દહેરી ભરી બદેશ
લો બાબલ ધર અપના મંઝે જાત પીઆકે દેસ—બાબલ.

હુમરી દેશ.

સુનો તુમ યાર પરદેશી, બચન કઈસે નીલાવોગે—સુનો
 નદીયાં ઝારસે બહેતી, કવૈયા મુજ ના પડતી
 પુકારેં અપની હીમતકુ, લાગાદે પાર મોરી દૈયા—સુનો
 બાળપન ખેલમેં ખોયા, જવાની નીંદલર સોયા
 બુડાપા દેખકર રૌયા, નખીલ આસરા તોરા—સુનો
 હુમરી ભૈરવી.

બાંકે નૈનુ વાલીઆં સાર્ધ તોરા ભલા કરેંગા—બાંકે
 સાંવલી મુરત મદ ભરી અખીયાં,
 ચાલચલે મતવાલીયાં—બાંકે નૈનુવાલીઆં,
 ખ્યાલ ગોરી.

બન બન કોયલીઆં પુકારે પીયા પીયા—બન બન
 સાંજ ભઈ અબ દીનતો ગુઝર ગયા,
 નાહક દીન કીયું ખોયારે—બન બન
 હુમરી ભૈરવી.

મએં કૈસે મનાઉં મોરે બાલમકો,
 મેરે બાલમકો—મેરે બાલમકો—મએં કૈસે
 ઐસોહી બાલમ મોરો હીલો,
 છઉં છઉં મનાઉં તીઉં તીઉં દુસ જવે—મએં કૈસે
 હુમરી.

જનમ જનમ ગુન ગાઉરે ગુઈયાં
 બે કોઈ પીયાસે મીલાદે હોરી—જનમ જનમ
 દીનકોરે મોહે ચેન નહીં હએ,
 રાતકુ નીંદ ન આવે હોરી—જનમ જનમ
 ખ્યાલ ગોરી.

પ્યારી તોરી નગરીમે ભોલા જોગી આયા—પ્યારી
 કાનન કુંડલ ગલે બીચ મુલી,
 ધર ધર અલખ જગાયા—પ્યારી તોરી
 હુમરી ખમ્માચ.

બૈયાંતો મરોર ડારી,
 અઉસોરે બેદરદી સૈયાંતો—બૈયાંતો
 ના મએં બોલી સૈયાં ના મએં ચાલી

બરબેરી ચુરીઆં સખ ફેડ ડારી;
ભલા સખ ફેડ ડારી—અઊસોરે

ખ્યાલ કાલીંગડો.

તેરે ગારે મુખકી ખાત ગારીયાં નીકી લગત હુએ-તેરે
ચંદ સરીખો તેરે મુખડો ખીરાજે,
ઉજલી બતીસી ગારે ગાલ, ગારીયાં નીકી લગત હુએ-તેરે
હુમરી.

નીત દરપે તેરે આના, ફીર ફીરકે ચલે જના,
ઘતનાલી તુને હુમકો ન અપના કર પેછાના,
નીત દરપે તેરે આના—ફીર ફીરકે
તું લૈલીતો મએ મજતુ, તું શીરીતો મએ કરહાદ,
તું ગુલ હુએ તો મએ ખુલખુલ, તું શમ્યા તો મએ પરવાન
નીત દરપે તેરે આના—ફીર ફીરકે

ખ્યાલ ટપો.

મૈલા યા જગમેં શરમ રખ મેરી—મૈલા યા
ખીના પાક પરવરદીગાર, કેન રખે પત મેરી,
મૈલા યા જગમેં શરમ રખ મેરી—મૈલા યા

હુમરી.

છોટા બાલમરે-છોટા બાલમ,
છોટા બાલમ નાદાનતો ગુમાન કરે,
હાં ગુમાન કરે લઠવા મીઝાજ કરે—છોટા બાલમ
મેં જો ગઠથી બઝાર લેનેકું,
મુવા રસ્તેમેં આકે મેરી છડ કરે,
મુવા પલ્લો પકડકે મેરી છડ કરે
મારૂં જંબીલકી માર તોખા તીલા કરે,
મારૂં બેગનકી માર અલા બાવા બોલે—છોટા બાલમરે
મેં જો ગઠથી પનીયા ભરનકું,
મુવા રસ્તેમેં આકે મેરી છડ કરે,
મુવા પલ્લો પકડકે મેરી છડ કરે
મારૂં કંકરકી માર તોખા તીલા કરે,
મારૂં મુસોફી માર અઆં બાવા બોલે—છોટા બાલમરે

મેં જો બેઠું ચુલેકે આગે,
 મુવા ચુલેપર આકે મેરી છડ કરે,
 મુવા પલ્લો પકડકે મેરી છડ કરે
 માઈ ચીપીએકા માર અમ્માં બાવા-બોલે છોટા બાલમરે
 મેં જો ગઈથી છત્રી પલંગપર,
 મુવા પલંગપર આકે મેરી છડ કરે,
 ભડવા પલંગપર આકે છડ છાડ કરે
 માઈ તકીએકી માર તોબા તીલા કરે
 માઈ લાતોકી માર અમ્માં બાવા બોલે—છોટા બા

કાહરવો.

કાલી ગટા સીલોના પાની મોહે લગારે—કાલી
 યાર બુલાવે દોડી જાઉં
 ખસમ બુલાવે તો સર દુખે—કાલી

કાહારવો.

બેટા જુમા જુમારે, થોડી આગ લા દે—બેટા
 આગ લા તંબાકું લા, લા દે થંઠા પાની,
 ચાર ભાઈચાંકી મિજલસ બેડી, હુકેડી મિજબાની—બેટા

ગઝલે આશક.

દીખકે રૂખ ગુલો બુલબુલકો ખવાર હોનેદો,
 ચમનમેં સરવકો કદપર નીસાર હોનેદો.
 જગાદો ઉસકોભી થોડી તુમ અપને કુચેમેં,
 શસીદે નાઝકા ઈસજા મઝાર હોનેદો.
 કહા જો હાલે દીલ ઉનસે તો સાફ ફરમાયા,
 મેરી બલાસે જો હુએ બેકરાર હોનેદો.
 ચે આજ કયા હુએ કે તુમ ખુદ ગલે ગલે આકર,
 બલએ લેનેદો હુમકો નીસાર હોનેદો.
 બચાઓ દીલકો ન ઈસતરેહ અપને અએ “અશક”
 કીસીકે તીરે નીગાહકા શીકાર હોનેદો.

ગઝલે નઝીર.

ગુલઝારહુએ દાગોંસે યહાં તન બદન અપના,
 કુછ ખઓફ ખીઝાંકા નહીં રખતા ચમન અપના.
 અશકોંકે તસલમુલને છુપાયા તને ઉરયાં,

ચે આખે રવાંકા હુએ બના પઞ્ચેરહન અપના,
 કીસતરેહ બને અએસેસે ઇનસાફતો હુએ શરત. •
 ચે વઝા મેરી દેખો વો દેખો ચલન અપના.
 ઇનકાર નહીં આપકે ઘર ચલનેસે મુજકો,
 મએ ચલનેકો મવબુદ જો છોડો ચલન અપના.
 મસનકા પતા ખાને બદશોંસે ન પુછો,
 છસ જાપે કે બસ ગીર રહે વો હુએ વતન અપના.

ભેરવી ટુમરી—તાલ તીતાલો

સઘઆં જાઓ જાઓ મોસે ના બોલો,
 દેખી તુમારી એ રીત—સઘઆં
 બાટ ગાટમેં રોકત હમકો.
 એાર ગગરીઆ તોડો—સઘઆં જાઓ.

ગઝલે ઝફર.

દીલ અપના દેખીયા હુમને સનમકો
 રહેગે દએરમેં છોડા હરમકો.
 જમાલે દીલરખાકે હમ હુએ તાલીબ
 કરેગે લેકે કયા બાંગે ઇમમકો.
 શબે પુરકત કહીં જાયલ હો યા રખ
 વીસાલ ઉસ યારકા હાસીલ હો હમકો.
 નહી દમસાઝ ગર કોઇ હમારા
 રફીક અપનાં બનાયા હુમને ગમકો,
 ઝફર હુએ નાતવાં અબ અએ સીતમગર
 ઉઠા સકતા નહીં બારે અલમકો.

ગઝલે ઝફર.

કયા ગઝબ હુએ કે યાર આંખોંમેં
 દીલ ચુરાતા હુએ યાર આંખોંમેં
 ચશમે કએફી કે મુરબ ડારોંસેં
 છા રહી હુએ બહાર આંખોંમેં
 ન રૂકા તીફલે આશક પર ન રૂકા
 મએને રોકા હઝાર આંખોંમેં
 નહીં ઉઠતી પલક નઝાકતસે
 મુરમા હોતા હુએ બાર આંખોંમેં,

જખસે અપના લકખ હુવા હુએ ઝફર
ઝે રોશખ હુએ ખુમાર આંખોમેં
ખરવે—તાલ દાદરો.

હટ જા કહાના ભરન દે પાની.
ભરન દે પાની ભરન દે પાની—હટજા
સંગડી સાહેલીઆં સખહી બોસર ગધો
મેં પનીઆરન એકેલી —ભરનદે

સાંરગ ખયાવ—તાલ તીલાવડો.

માનોજી માનોજી મોરી બાત,
રસીઆવે માનોજી મોરી બાત-માનોજી
કાનોમે કુંડલ ગળે મુકત માળા
હુંબી ચલુંગી તોરી સાથ—રસીઆવે
ભેરવી હુમરી—તાલ અધો.

સખીરી પીયા મોરો નહીં આયો.
કે બદરા ગરજ ગરજ લાયો.
સજન જરહું જાત જીઆ ખુરાં
ગુન પીઆ મોરો નહીં પાયો.

ભેરવી હુમરી—તાલ ઠેકો.

અખ મોરી છાંડ દે કલાઈ
કોન ગાંવકો છોરો એસો ઢીટ લંગરવાસો અખ,
સનદ પીઆ મોરી માનત નાંહી
એસો ચતુર કહી ઢીટોલી કરત બીચ ડગરવાસો અખ
ગઝલે ઝફર.

શકલે તસવીર હો ખામોશ તમાસાં કયા હુએ
બએઠે બએઠે ખીંચે જાતે હો ચે નકશા કયા હુએ
કીસપે બીગડે હો ખપા કીસપે હો નકશા કયા હુએ
ખુત બને બએઠે હો સાહીબ ચે તમાશા કયા હુએ
મએભી જુઠા મેરે શીકવેભી સરાસર જુઠે
મુખીં સચે સહ ઇસ ખાતકા જહગઠા કયા હુએ.
એકહી જલવેમેં બેખુદ હુએ ગશમેં આકર
તુમને અએ હઝરતે મુસા અભી દેખા કયા હુએ.
શીકલે તસવીર બની રહેતીં હુએં જો આઠ પહુર
અએ ઝફર આપકી આંખોને ચે દેખા કયા એહ.

હુમરી કાલીંગડો.

બદલ ગએ નએનારે, છીનત નાહી—બદલ .
 શેર—કાગલ હોયતો વાંચી એરી, કરમ ન બાંચો જાએ,
 કુંવા હોતો તાગલું, સમુદ્ર તારો ન જાય—બદલ
 ખેતી હોતો ખેડલું, કુંગર ખેડો ન જાએ,
 પર સૈયાંકી પ્રીત ખુરી, ભોર ભાખે ઉઠ જાએ—બદલ
 ટપ્પો ભૈરવી.

હો લૈલી લૈલી કરત ફરે મજનુવે—હો લૈલી
 આપહી શીશી આપહી પ્યાલારે,
 આપહી સાકી હો રહો મજનુવે—હો લૈલી
 દાદરો ખમ્માચ.

કોઈ લટક લટક ચલત મોહન આવે, મન ભાસ
 અધુરી અધુરી મધુરી મધુરી મોરલી બજાવે—કોઈ
 ખાંધે કમરીયાં હાથે લકરીઆં બનમે ગઉઆ ચરાવે
 સાવલી મુરત મોહની મુરત મુખસે બીન બજાવે—કોઈ

હુમરી જુલો.

કંગનવા મોરો કરસે સરક ગયોરે,
 મુનો મોરી ગુઈઆં, લાગુ તોરે પૈયાં—કંગનવા
 રાજ દુલારીરે, મુનો પીયા પ્યારેરે,
 મએ જાને નહો દુગી, જોબનરસ લુગી,
 કમર પતલીસી લચક ગયોરે—કંગનવા
 કાહારવો.

મેરે ભોલે નવાખ, કલકતેકી સૈરકો લે ચલોરે—મેરે
 છાકરોંસે અકડ અકડ જવાનોસે ચારી
 ખુઢકુતો લાત માઈ ટટુકી અસ્વારી—મેરે
 ખ્યાલ મોરી.

મએતો દઉંગી ગાલીરે સાંવરીઆ
 ગાગરીયાં મત ફોડોરે સાંવરીઆ—મએતો દઉંગી
 ગાગર ફોડી મેરી બૈયાં મરોરી
 મેરી માતીયાંકી લટ તોડીરે સાંવરીઆ—મએતો દઉંગી
 ખ્યાલ મોરી.

આજ ધર આયા મેરા પ્યારા—આજધર

ચોક પુરાઉ મંગલ ગાળી,
ઐર ગુથાળીં ફુલ ગજરા—આજધર
ખરવો દાદરો

ગોરી ધીરે ચલો ગગરી ઝલકન જાએ-ગોરી
સીરપર ગગરી ગગરી કરવા૦
પતલી કમર લચકન જાય—ગોરી

રામકળી હુમરી—તાલ અધો

બાબુલ તુમ ચતુર સુજન માન—બાબુલ
તુમરે કારન મેં લાજ તજ,
જગસે રૂઠી મન જન પ્યારે—બાબુલ તુમ
લોગવા હસત મોરી એહી રીતસે૦
તુમતો કછુ ન રાહ પછાનો, ડરત ડરત મેં ભઈ
સો અપને દીલ જનોરી—બાબુલ તુમ

ગઝલે સખા

અઝલસે ખનજરે કાતીલ હુએ મેરે સરકે લીએ
મએ વો શજર હું કે પએદા હુવા તખરકે લીએ.
બલા તવીલ શએ હીજર હુએ નહીં કટતી
દુઆએ માંગતા હું શામસે સહરકે લીએ
ઉતરકે યારને કોઠસે હાલે દીલ પુછા
મસીહા ચરખસે આયા મેરી ખખરકે લીએ
અસીરે ઝાર હું રખ મુજકો ચુંહી અએ સમયાદ
ઝરર કયા હુએ કફસ એક મુશતેપરકકે લીએ.
સખા ચે ઉસકા હુએ મૌજદ વો ઉસકા મૌજદ હુએ.
ખશર હુએ ગમકે લીએ ચોર ગમ ખશરકે લીએ.

ધનાશ્રી ધ્રુપદ—તાલ ચોતાલ

ગોરે ગોરે ગાલકો ગુમાન છાંડ બાવરે
રંગતો પતંગ તેરો, કાલહી ઉડ જાયગો-ગોરો ગોરો
ધુઆં જેસી દેહ તોરી જાતહુ ન લાગે દેરી૦
નદીકે કીનારે રખ, કહાં બેઠે રહેગો-ગોરો ગોરો
મમતાકું છાંડ મન રાખ લેહરીસુ ધ્યાન
જવાનીકો માંસ તેરો સ્વાનહુ નખાયગો

કહેત ગુની તાનસેન, સુન શાહ અકબર
ખાંધીં મુઠી આયો જેસે પસારે હાથ જાયજો-ગોરે
માઠ દાદરો.

મગા નેનીરા ઢાલા સેજ કયું ના ચાલોજી. રાજ
ચંદા તોરી ચાંદની સોતી પલંગ ખીજાય
જખ જગું તખ એકલી માડ કટારી ઘાય—મગા

કાલીંગડો ખયાલ—તાલ ઠેકો

પપઘઆરે પીઆંકી બોલી ન બોલ—પપઘઆરે
જો સુન પાવે કોઈ બરેહાકી માતી
દારેગી ચાંચ મરોર—પપઘઆરે

ગઝલે ઇનશા.

ગર મોહબ્બનમાં દીલમેં દાગ નહીં
ખાનએ કાઆખામે ચરાગ નહીં.
યે નશાં હુએ મઝારે આશીકકા
ચાદરે ગુલ નહીં ચરાગ નહીં.
કએશે કએસે રફીર છુટ ગએ
હુએ કીસ કીસકા દીલપે દાગ નહીં.
સરપર અહેસાન લે અમીરોકાં
હુમ ફકીરોંકા યે દમાગ નહીં.
રૂએ રંગીને યારકા હુમસાર
ઝાહીદ ઇતના તેરા દમાગ નહીં.
ચલ ખસે હુએ નસીમ જીસ દીનસે
ઇનશા અખ વો હુવાએ ખાગ નહીં.

મેરવી—તાલ દાદરો,

હુમસે છળ તુમ છોડદે હો કહાના
પ્યારે સૈઆં મારે છોડદે હો કહાના—હુમસે
એતની અરજ મોરી સુનલે સાંવલીઆ
કાહેતું લોંગ હસાલે પ્યારે—છોડદે હો કહાના

ગઝલે આશીક.

લીજખો સલામ ગએરકે ખતમેં ગુલામકો
ખન્દેકા ખસ સલામ હુએ અએસી સલામકો
જો આપને જવાબ ખુરાહી દીઆ વલે

મુજસે ખયાં ન કીજે અદુકે પયામકો
 ગીરયામેં મેરે ઝીન્દી દીલો હુંસતે કયા હો હાએ
 રોતા હું અપને મએં દીલે જન્નત મુકામકો.
 સહે સહેકે નાદુરસ્ત તેરી ખો ખીગાડ દી
 હુમને ખરાબ આપ કીયા અપને કામકો.
 અબ શોર હાએ મીશાલ જો દે ઉસ ખીરામકો
 યું કોન જાનતા થા કયામતકે નામકો.
 જબ તું ચલે જનાઝએ આશીકકે સાથ સાફ
 ફીર કોન વારીસોંકી સુને ઇઝને આમકો.

હોરી.

રેન રેહ ગઈ થોડી, શામ છાંડો બધ્યાં મોરી-રેન
 અપનેરે અપને મંદીરસે નીકસી, કોઈ સાંવરી કોઈ ગોરી
 અબકો ફાગમેં ફગવા દુંગી, સુરત પેછાની મેં તોરી
 શામ છાંડો બધ્યાં મોરી-રેન

હોરી.

હોરીકે દીનમેં પીયા ધર આએ
 મેં કાહા કર મેહમાનીરે—હોરીકે
 તનમન ધન સખ વારે ઉનપે, ઐયાર કરંગી બખાનીરે
 હોરીકે દીનનમેં પીયા ધર આએ—મેં કાહા

ભેરવી હોરી—તાલ દીપચંદી

કોન ખેલે એસી હોરી સખીરી
 પીયા હમારો હુટે જોખનવા—કોન ખેલે
 એક સમે પીયા રાતકો આએ
 બુક્ટ ગુલાલ ઉડાઈ,
 ઊડત ઊડત મોરી આંખોમેં આવે
 ચોલી હમારી તોડાઈ,
 સખી મેંતો ઠગસે ઠગાઈ—કોન ખેલે

ભેરવ હુમરી—તાલ તીતાલો

હેરી મત મારો હમેં ફુલ ગેંડા
 ભલા મત મારો હમેં ફુલ ગેંડા—હેરી મત મારો
 એહી ગેંડ મોહે બાણ લગત હાએ
 તીરછી નીગા તોરી સાંવલીયા—મત મારો હમેં,

ગઝલે પુરનભગત.

જો અદુઅ બાગ હો બરખાદ હો
 કોઈ હો ગુલચી હો યા સઘયાદ હો.
 કુચએ જતાંસે મતબલ હએ હમે
 દએર વીરાં હો હરમ બરખાદ હો.
 કએદે મઝહુબ વાકઈ એક રોગ હએ
 આદમીકો આહએ આઝાદ હો.
 ચે તમીઝ અટલાહ દે સઘયાદકો
 બાગ વીરાં હો કફસ આબાદ હો.
 ઝાહીરો બીતીનમે અએ દીલ ફરક હો
 ખુત બગલમે હો ખુદાકી યાદ હો.
 આપકો આપની ખુશીસે કામ હએ
 કોઈ નાખુશ હો કોઈ નાશાદ હો.
 ખુબહી ઉસ ગુલકો લાએ રાહ પર
 અએ પુરન તુમબી બડે ઉસતાદ હો.

કાલીંગડો

મોરે સઘઆંક મીલાદે મોરે રામરે—મોરે
 તુમસે ન કહીએ કાહોસે કહીએ
 તું મોરે ભગવાન—મોરે
 દરજવા તુમરે ઠાડી રહુંગી
 જપુ તુમારા નામ—મોરે

ભેરવી હોરી તાલ દીપચંદી (ધમાલ).

સખી મોરી નવરંગ ચુદરી બીગારી
 એસા હેલા ગુમાની ને મોરી—નવરંગ
 અબીર ગુલાલ ખુકટ મોપે ડારયો;
 મોરી કેસર પીચકારી—સખીરી મોરી નવરંગ

રામકળી ખયાલ—તાલ ધીમે ત્રીતાલો.

નંનદીઆ લાજ સંગરવા મોરા
 બાર બાર કર લઉંગી છયરા તોલા—લાજ સંગરવા
 કુંછ ભુજ ફરકત અગમ લઈલિવા૦
 નંનદીઆ આવન કહી લો પીઆ
 કગવા બોલે બાર બાર
 એર જોબન કરત હુંસજોરા—નંનદીઆ

ટોડી તાલદાદરો

નીંદીઆં જગાએ હારીરે
 સંખીરી મેં દુખળ ભઈ મોરી—નીંદીઆં
 સુનરી સખી મોરી દુખડી કહાની
 રાત ભઈ મેં દીવાની—નીંદીઆં
 સુરપરદા ટોડો તાલ ઠેકો

મીઆં મેં તો ચાલ પીછાની
 હમદમ બાચની જરે સેજની,—મીઆં મેં તો
 મુને પાએન ગહન સેજની
 દુસ નામ તમામ, જુમાબી શેલ બહી મેં
 અપના તો હુવા કામ તમામ—મીઆં મેં તો
 હુમરી.

મત જાએ સાગર પાની, બીતી જાએ જવાની. હો મત
 હાં હાં કરત તોરી પઢ્યાં પડત હુએ,
 બીતી જાએ જવાની. હો મત
 હુમરી.

નજર લગીરે મોહોકો રામ,
 કીન બએરીને મોપે જાદુઆ કીનો. નજર
 સાસ મેરી જુઠી, નનંદ મોરી બએરનરે
 છોટાસા દેવરીયા કરત ગુમાન. નજર
 હુમરી.

હો હમારો મન કાહે લીનો ચાર,
 પ્રીત કરી કછુ ભોર બીસરાયો. મન કાહે લીનો ચાર
 પ્રીત કરી કછુ રીત ન જાનીરે,
 મન માને સો કીની. હમારો મન કાહે લીનો ચાર
 ખ્યાલ મહલાર

આજ કહીં ધુમસે બરસે પાની, પાનીરે,
 ગુમાનરા પરદેશ ન જાના. આજ કહીં
 ડગમગ ઝલરા પલપલ પાની, પાનીરે
 ગુમાનરા પરદેશ ન જાના. આજ કહીં
 હુમરી જલો

હો કનૈયા જરા બનસી બજા જરે,
 તઠ જમુનાંકે તીર. કનૈયા જરા બનસી

બનસી બજાઈ મોરી, સુધ બીસરાઈરે,
કનેયા જરા ફીરકે સુનાબરે તઠ જમુના કેતીર

હુમરી

પીઉકે ચીત્ર બિન પીતમ પ્યારે

મન બેરાગી મોરારે:

સૈયાં

અંબુઆકી ડાળપે કોહેલીયાં બોલે

બનમેં બોલે મોરલારે

નદી કીનારે સારસ બોલે

મઝેં જનુ પીઆ મોરારે.

સૈયાં

અપને પીયાપે તન મન વારં

જો વારંસો થોડારે

આવોરે પીયરવા ગલેરે લગાલું

જગમેં છના ડોડારે.

સૈયાં

ડગમગ ચાલ તોરી છાંડદે ગોરીયાં

પાસ બસે છયા મોરારે

સખકે રદયમેં શામ બસત હુએ

કોઈ સાંવરા કોઈ ગોરારે.

સૈયા

ગઝલ મોઅલ્લફ.

આયા નઝર કીસીકા રૂપે હકનુમા મુજેહ,

ઇસ વછેહસે હુએ વીદ્ઝંબા વદ્દુબા મુજેહ;

વો રૂબકે છસ્મે જલ્લએ કઝોનેન હુએ આંચ

હુએરાં બનાયા અરઅતે ખઝેરલ વરા મુજેહ;

હુએ જાદ રહે પાસ ન લે જાયેગા કોઈ,

પંહોઆઝેગી મદીનેમે મેરી કઝા મુજેહ;

તીકલી ગઈ જવાની ગઈ ધીર હો ગયા;

અયે ચર્ખ અબતો રોઝએ હઝરત દીબા મુજેહ;

કુરબાન ન કયું હકીમ હકીકે હું ઝરફી,

બીમારીએ મીલેઝસે બખખમી શકા મુજેહ.

ગઝલ રંગીન

ન છેડા હમે દીલ દુખાએ હુએ હંચ

જુદાઈકે સફમે ઉઠાએ હુએ હંચ

હયા દીલમેસે ડિવકે જાતી નહી હુએ

કે પરદેસે રૂબકો છુપાએ હુએ હંચ

ગીલાખખતકા ઐરનશીકવાફલકકા
 દીલે ગમજદાકેસતાએ હુએ હુએ
 ગયાજખતોંગારેગરીખાંચેહ બોલા
 હમારેચેહ સહા ધરખસાએહુએ હુએ
 પડી હુએમુશયીલ નઘખરાઓ રંગીન
 અલીખંહરેઈમદાદઆએહુએ હુએ

ગજલ મોહસીન.

હોશરખા સીતગગરા માહેલકા તુકૈનહુએ
 સખરોકરાર લેગયા સચતોખતા તુકૈનહુએ
 પહલેતો દીલકોલેલીઆ બાકી જો દીલમે રહગયા
 નાજો અદાસે મુસકરા કહનેલગા તુ કોન હુએ
 ફરકે નીગા ચારસુ તુજહીકો દેખા રખર
 કોઈ નજર નહીં પડા તેરે સીયા તુ કોન હુએ
 બેદતું અપના દેખતા મુહસીને ખસતા જનકો
 પરદેમે દીલકે બીન કહે બોલ રહા તુકોન હુએ

ગજલ આજીઝ.

અજખ હાલે દીલે મુઝતર હુએ ચારખ ઇસકો કયા કહીએ
 તપીશ કહીએક દીલકીબેકલી કહીએ બલા કહીએ
 ન ભાતા ઇશકહુએ હમકો નભાતાનાચ ગાના હુએ
 ખુદાકી યાદસે હુએ બેકલી શાને ખુદા કહીએ
 ભડકતેહૈ કીધર જાએ નીકલકર સુરતેવહશી
 મીલે ગર કએસ જંગલમેં તો ઉસ્સે માજીરા કહીએ
 તખીઅત બરકે મુજતરકી તરહકાઈમ નહી અપની
 શરર કહીએ ઇસે સીમાખ કહીએ ઇસકો કયાકહીએ

ગજલ ઝંકર.

તકદીર હમારી ઇનદીનો કેસી બદલ ગઈ
 હાથોમેં વોહ પરી મેરે આકે નીકલ ગઈ
 એક રોજ મેરે ચારકી અખર જો હીલ ગઈ
 લાખો સીપાહ કટ ગએ તલવાર ચલ ગઈ
 શોઅલા હમારી આહકા એસા હુવા બલંદ
 બીજલી તડપકે ચરખે કોહનસે નીકલ ગઈ
 આ વાએ ઇનકીલાખે ઝમાને કે ઝાર સે
 દહલી ઝંકરકે હાથસે પલમે નીકલ ગઈ

ગજલ મુનીસ.

હીજરમે આહે શરક બારકરૂં યા ન કરૂં
 બે વફાહુએ મયે ઉસે પયાર કરૂં યા ન કરૂં
 સુનતેહી વસ્લકા ઇકરરર જુકાઈ ગરદન
 ચેહ તરદદુદ હુએકે ઇકરાર કરૂં યા ન કરૂં.
 વોહ જરો કોસે જો ઝાંકે તો મયે ઇતના પુછું
 બીસતર અપના પસે દીવાર કરૂં યા ન કરૂં
 યાર આરામમે. હુએ વસ્લકી શબ જાતી હુએ
 ચેહ તરદદુદ હુએ કે બેદાર કરૂં યા ન કરૂં.
 શકલકો દેખકે ડીસકી ચેહ બતા ઝો મુનીસ
 અયેસે સુસકો લલા પયાર કરૂં યા ન કરૂં.

ગજલે મુશતરી.

બોસા ઉસ ખુતકી જલીંકા લીયા ચન્દબનકર,
 હુવા હુમ દુશ મયે જુન્નારે બીરેહમન બનકર,
 ચશમ મરદુમસે જો હુયે આપકો પરદા મન્કુર,
 મેરે આંબોમે રહા કીજીએ અન્જન બનકર,
 ખુને આશકકા પડા હુયે મસે બદબ લપકા;
 કુલકે પુર પેચ ન કાટે કંહી નાગન બનકર;
 દોસ્તીકી દીલે હુમ દર્દને બે દરદસે આહ,
 દુશમનીં દોસ્તનેકી મુશતરી દુશમન બનકર.

તાસીરે ઇશક.

મજકુર રાહ.

જીસ ચીજમેં ઇશક સમાવે, સો તરાંહકી હુમ મઆવે—ટેક
 હર શયમેં ઇશક બપા હુયે, કહીં જાહેર છુપા હુયે, જ
 જહાં દેખો નજરમેં આવે—સો તરાંહકી.

દો કીસમકા ઇશક હુયે જાનો, પાક ઇશક હકીકી માનો, જ
 આર મીજાજીઅયેશ મનાંવે—સો તરાંહકી. ૨

મશહુર મસલ હુયે કીસીસે, ગર ઇશક લગે મેંચેંડકીસે, જ
 પદમની ન મનકું ભાવે—સો તરાંહકી ૩

જીસ બશરપે ઇસકા સાચા હુયે, કભી ચયેન નકો પાયા હુયે જ
 બે શુમાર રંજ ઉઠાવે—સો તરાંહકી ૪

ખુલખુલ લી ગુગવે ફીદા હુયે, પરવાનાં શમાંપે સદા હુયે, જ
 કુરબાંન અપસકું જલાવે—સો તરાંહકી ૫

સચ ઇશક હયે એકતા હુનરમે, તાસીર કરે પથરમાં. ૭
 પાની કર ઉસકુ બહાવે—સો તરાંહકી. ૬
 ઇશક કરતે હયે ઇનદીનો વાહી, આલો હુસ્નકી હસમે તબાસી ૭
 ચે હરીફ દીલકી સુનાવે—સો તરાંહકી ૭

અન્નમે ઇશક.

મજકુર રાહ.

હાય ઇશક પરીને હમારા, દીલ કીયા હયે પારા પારા—ટેક
 યારો ઇશક અન્નયેબ બલા હએ, ઘુંટા સદહકા ઉસને ગલાહયે ૭
 બે સુનાહ હઝારોકું મારા—દીલ કીયા. ૧
 કહીં આશક બની હયે કાફીર, કહીં માશુક બંન હુવા બહીર. ૭
 કહીં છુપા કહીં આશકારા—દીલ કીયા. ૨
 કહીં શેખ બના હયે ફરેબી, કહીં દેતા હયે ખખર ગયેબી, ૭
 કભી રીદામે જાએ પુકારા—દીલ કીયા. ૩
 મંનસુરકું મુલી ચડાયા, સર મસ્તકે સરકું કટાયા, ૭
 ઓર શમ્સકી ખાલ ઉતારા દીલ કીયા. ૪
 મજનુકું બંન બંન ફીરાયા, ફરહાદને તેશા ખાયા ૭
 લયેલાં શીરીયે જુદમ ગુજરા—દીલ કીયા. ૫
 છેલબટાઉ મોહેનારાની, નલ દમનકું કર દીના ફાની. ૭
 રાજ હીરકું કરકે અવારા—દીલ કીયા. ૬
 જો દામમે ઇસકે ફસા હયે, કભી રોયા કભી ઓ હસા હયે; ૭
 ચે “હરીફ” કહેવે બીચારા—દીલ કીયા. ૭

મુસાફીર.

મજકુર રાહ.

મોહે છાંડ કહો સીધારા, નંદલાલ મુસાફીર ખ્યારા—ટેક
 દે દગા ગયા પરદેશી, દીલ લગીકી અયેસી તયેસી, ૭
 કહાં ગયા ઓ શેખ શરારા—નંદલાલ.
 કીધી પ્રીત પંછની સાથે, મારી પગમાં કુવાડી હાથે, ૭
 કેવા દુષ્ટ કરમ છે મહારા—નંદલાલ. ૨
 ગેલા નીધુન કંનચે દેશાલા, કુઠે પાહાવુ અતા મીં ત્યાલા, ૭
 પંડીતાસ જાવું વીચારા—નંદલાલ. ૩
 ચોંચોં કીનકે વીની દુઃખ્યારી, થયો મુતે હણે દુખ ભારી, ૭
 કીડાં ઊને અખીનજ તારા—નંદલાલ. ૪
 આ પ્રેમ ઘટા મોહે ઘેરી, લીની સારી શુદ્ધ ખુદ્દ મેરી, ૭
 નહીં ચએન રયેન દીન સારા—નંદલાલ. ૫

નીન શીવાયે અંત ના નીરૂ, ગંઠલ દાગા એડી અલદુ, છ
છવાં બંન તું તુડી નંનયારા—નંદલાલ. ૬

અયે મેહેરે દરખશાં દીલેમંન, વાયે બુલબુલે દીલેમાં બુલશન, છ
બંયા “હરીફ” મકુન આવારા—નંદલાલ. ૭

ચતરંગ.

ચતરંગ રસસુ સુનાવહી, તાલ સુરકો ભેદ કંઠન અતી-ટેક

લાગ દાટ કયું સમજ સોચકર, ઉસ્તાદ ગુરકે

પાંઉહી પુજત; ધીમીકટ દીધીગન બજાવહી—ચત૦

ધીત્તાલોંગ તાતા તુંગા તાંતા તુંગા,

ધીમીકટ દીધીગન બજાવહી.—ચતરંગ૦

દરદર દીમ તનનન, દારો દીમ તનનન,

તનીનનનનનનન નગાવહી—ચતરંગ૦

નીનીધપ નીનીધપ ધપમ કરી મસે,

ધાકડ કડ ધુકડ કડાંગ મચાવી.—ચતરંગ૦

ઉલટ સુલટ જયું હોત સુરકો, સારીગમ પધનીસા

નીધપમગરીસા; શ્રી વલભ રસકું સુનાવહી—ચ૦

લાવણી ૧ લી.

મોહી મોહી માણીગર મન તમારો જોઈ લટકો;

જોઈ રૂપ જવાની શામ લાગ્યો દીલ ખટકો

લાગ્યો લહાવ લાલને જોઈ મને તો ભારી,

ધણું સાલે ગોવિંદનો ઘાટ નેનકટારી;

દેખી દેદાર દીલ અલિલાષ મળવા મન ચટકો. જોઈ ૧

વારે વારે લટકો ચટકો તમારો જોતી,

કાને કુંડળ લળકે ઝળકે પહેરી ધોતી;

શિર સુકટ ધયો ધનશામ સાહયો કાટ કટકો જોઈ ૨

ત્રીકમ તાકી નેનતું તિર તન હરી દયો હો,

હરિ વિન્હળ કામની કંથ દારાને દુઃખ દોહો,

સરે સ્વારથ સારો સ્યામ સટક લેઈ સટકો. જોઈ ૩

આવી અબળા આધારે શામ શણું તમે દ્યોને,

રાધવ રામા રાંકની જાત રમાડી મુખ દોને;

માંડો મરછ મુજપર શામ મન કયાં ભટકો. જોઈ

સુકી ખટપટ ઝટપટ આવો દયા મન લાવી,

કરો લટપટ સટપટ ઝટપટ અંક લીડાવી;

લાલ લળી લળી લાગુ પાય છબીલા શું છટકો જોઈ ૫

પીયો પ્યારા અધર પીયુષ કરૂણા કરિયે,
 મન માધવ અર્ધ્ય મહાર અંકતો ભરિયે;
 કેમ કરો કૃષ્ણજી વાર મારો જીવ ફટકયો. જોઈ ૬
 મુણી વચન સલુણીનું શામ કરૂણા કીધી,
 મણી મોહન ફરી વીચાર વામાને ધીર દીધી;
 એમ સમાવી અબળાનો તાપ ગયા બંસીબટકો જોઈ ૭

લાવણી ૨ જી.

ઓ પ્યારી પ્રાણ આધાર પ્રેમ શું છોડે;
 તારે સાર તલપે તન મન ઘણો કોડે. રૂકો
 તને જોઉં તારૂણી તોજ મને સુખ થાયે.
 પ્યારી પ્રાણ વીના પણ એક નવ રહેવાયે;
 તુજ પુઠે તારૂણી ભમુ ભમરની ગોડે. તારે ૧
 કર્યું કામણુ કામની તેજ ક્યો બેભાને,
 મોહયો ભટકે ચટકે ખટકે ભીને વાને;
 આવો ભાવો કહાવો પ્રાણ રમો મુજ જોડે તારે ૨
 તાહારી ચાલે વાળે ગાલે આડો આંક વાળે,
 જોઈ કમકો ધમકો કમખો રૂઢમાં સાલે;
 તારું તન મન સુંદર સ્તન સુઘડતા સોડે. તારે ૩
 શામા બેભાને સુંદર સાથ ત્યારે સુખ થાયે,
 ઘરો દયા મયા કાંઈ મન શાંત થાય કાયે;
 તુજ સાર તારૂણી તન ચઢ્યું મુજ ઘોડે. તારે ૪
 તમે આવો સમાવો તાપ પ્રાણની પ્યારી
 બન્યો બાંવરો ઘણો બેભાન વીચોગે તારી;
 કાં કરે કામની વાર કામ પુર દોડે. તારે ૫
 દારા દામોદરની દાસી થઈ દીલ બોલી,
 પડી પ્રાણજીવનને પાય મધુર સ્વર બોલી;
 ભવોભવની ભગવાન ભામ તમારી જોડે. તારે ૬
 મળ્યાં દારા દામોદર દાસ મણીના સ્વામી
 માણ્યો મન ગમતો ત્યાં મોજ મોહન સુખ પામી;
 થયો પરસ્પર અતીશે પ્રેમ અંતરપટ ફોડે. તારે ૭

ખમાય કાફી દુમરી પંખખી

સંઘ્યા તોરે પંઘ્યા લાગું બંધ્યા ન મરોર
 અંપની કહેતન સુનત કહુ મોરી દખો બરજોરી કરડારી
 બંધ્યા જકજોર —તોરે ૦

હું બ્રીજનારી દેખી તોરી ચતરાધી તોરી તખ્ત લા
ગી કાંઈ આરસે મોરી આલી સનદ પીથીસે કહુ ખન ન પડત.

માહાડ-ચાલ કેરખાની

છેલા મત પીને દાર્દી, હો નીંદીઆને આ જગાધ રે
બાલમને આન જગાધરે, સોનીને રેન જગાધરે, છેલા મત પાને
દાર્દી.

દાર્દની ધીકી ધીકી માથે મટુકી મારે ચુડલે ચુક જડાસી-
ઉભી સુંદર ચરજ કરેછે, મારો બાલમ રસો બયરે-નીંદી-
આને આન જગાધ.

તોરી બીનતી કરત-હરદમ કર જોર-તોરે.

સોરઠ હુમરી-પંખખી ઠેકા.

એક ચતર નાર કરકર સીનગાર, ખડી અપને દવાર પીયા
મીકસ જાય, એક પલક માર હસ મેરા મન લીનો, -એસી ચતર
એક ચંદ્ર બદન ચંદાસી કરન, આધ સનદ પીયા તુમ દે-
ખન ચાહો, પાનોકી બેરન હસ મેરા મત લીનો, -એસી ચતર.

ભેરવી દાદરો.

પીયા પાપી ન જગોરે, હો જગાય હારીરે, હો જગાય
હારીરે-ટક.

ઉઠે નણંદીઆ ચલો જલ પાણી;

છોટા દીયરા ન જગોરે -જગાય હારીરે.

નીચુ બહે ગંગા, ઉપર કાંસી;

એક થીડીઆ બોલી મોરા પીયા બ્રીજવાસી

મોરા પીયા બ્રીજવાસી-પીયા પાપી.

ખમાચ.

પ્યારસે બદલી કયું નજરતોરી-પ્યારસે.

એકહી સફરમે અંખીઆ ફેરી તનમન જલજલ જાય ચલતે
નગરસે ભેદ બતાવે, કાહે મોહે બદ હવે દીખાવે નજર

તોરી-પ્યારસે બદલી.

રડીકે ઘરમે બતીયાં છોડી હુમ સંગ દીલ મીલજાયે;

બએરીને તોરી મત બહેકાઈ, મોહે દેખ કહું ન

લજાયે નજર તોરી-પ્યારસે બદલી.

સમાપ્ત.

